

[Guldberg.]

byder på. Det er, ligesom man bliver så forskrækket over de geografiske afstande. Jeg minder om, at da man byggede den første polytekniske læreanstalt engang i 1890'erne, var det tanken at flytte den ud; da skulle den enten ligge i Sølvgade eller på Fælled, og så sagde man: det går ikke at lægge den på Fælled, det er for langt. Selvfølgelig var der heller ikke så mange cykler og biler dengang. Så lagde man den altså i Sølvgade, og resten af historien kender man. Lidt af det samme føler jeg der er her, bare i vore dages dimensioner. Trafikmæssigt er det jo sådan, at der i hvert fald er andre steder her i verden, hvor man efterhånden er kommet ind på at regne 100 km for en halv time.

Højere uddannelse er noget, der efterhånden bliver brug for i hele befolkningen, og derfor kan man ikke anlægge de betragtninger, man har gjort, om at man absolut skal samle dem, der skal have denne meget specielle eksklusive uddannelse, i nogle specielle miljøer, for at de kan udvikle sig. Det er meget muligt, det har været rigtigt på Hostrups tid, men et af de store goder i et moderne samfund er netop, at der skulle være både plads til og mulighed for en højere uddannelse for de mange. Det er det, vi har brug for.

Hvis man nu anlægger disse synspunkter, kan man efter min mening kun komme til det resultat, at bortset fra de rent aktuelle opgaver: dels de kortsigtede her i København, dels en hurtig videreførelse af, hvad man har påbegyndt — det kan vi ikke blive uenige om — må den langsigtede plan ikke ødelægge noget for den fremtidige højere uddannelse ved at ville samle den i universitetsområder med meget store antal studenter. Der er i øvrigt heller ingen andre lande, der drømmer om frivilligt at bære sig ad på den måde. Tværtimod må reglen i og for sig være, at vi skal føle os ganske overordentlig frit stillet, ikke skal føle os bundet af ordet „centre“. Hvis man nemlig derved fastslår, at man helst skal lægge alt muligt andet dér, hvor man allerede har én ting, er det en forkert betragtning. Man kan udmærket have både vekselvirkning og samarbejde mellem forskellige højere uddannelser, der ikke ligger lige op ad hinanden.

Venstre er meget interesseret i at forhandle om disse spørgsmål, og som det vil

kunne forstås, så vi gerne, at vi under disse forhandlinger fandt frem til en større spredning. Den store opgave her er jo til syvende og sidst at skabe nogle mere menneskeværdige forhold i vort moderne samfund, end udviklingen, hvis vi ikke blander os i det, vil medføre. Det gælder således en bedre fordeling af befolkning og erhverv, og hertil synes jeg, at den højere undervisningsrigtige placering er et fortrinligt instrument; oven i købet må det også fra et undervisningsmæssigt synspunkt være en rigtig betragtning på lang sigt. Vi vil gerne gå meget langt fra vor side i denne retning og mener som sagt, at vi skal passe på ikke at føle os alt for bundet af nedarvede forudsætninger og den isolerede stilling, som højere undervisning har haft.

Gottschalck-Hansen: Som det var tilfældet, da et lovforslag svarende til det her foreliggende var til første behandling i forrige folketingsår, kan jeg i dag på det konservative folkepartis vegne give betinget tilslutning. Når jeg siger betinget tilslutning, ligger deri, at vi fuldt og helt kan tiltræde forslaget om en tidssvarende opbygning, for så vidt angår de tre bestående universiteter i København, Århus og Odense, ligesom vi kan tiltræde, at der skal bygges 3 nye universiteter i indeværende århundrede. Dog ønsker vi ikke på nuværende tidspunkt at lægge os for fast på de steder, der foreslås af planlægningsrådet. Dermed være ikke sagt, at vi tager afstand fra dem; vi vil blot gerne drøfte det nærmere.

For det konservative folkeparti er det afgørende, det væsentlige, det egentlige, det, der trænger sig allermost på, den misere, der hersker ved de bestående universiteter. Jeg tror ikke, jeg overdriber eller bruger for stærk tale, når jeg siger, at forholdene simpelt hen er kaotiske og i allerhøjeste grad utilfredsstillende ganske særlig ved Københavns universitet. Der har gennem årene været foretaget visse forsøg på at skabe en ændring af tingenes tilstand, tilsyneladende dog forgæves; forsøgene har været ret håbløse og ligegyldige. Jeg tænker på tidligere finansminister Viggo Kampmanns beslutning i 1957 om nedsættelse af et udvalg, der afgav betænkning i juli 1958. Jeg minder om regeringens økonomiudvalg, der i 1960 nedsatte et